

Gabriel ANDREESCU*

Reprimarea grupărilor care promovează „erotismul sacru” – patternul internațional al unei nedreptăți (I)

Cercetarea a fost stimulată de panelul „Raiduri militarizate și renașterea teoriei spălării creierului - Perspective emice și etice”, desfășurat în cadrul Conferinței CESNUR (Centrul de Studii asupra Noilor Religii) din luna iunie 2024, dedicat acțiunilor represive împotriva unor grupări care urmează practici de natura „erotismului sacru” (Massimo Introvigne¹). În această primă parte a studiului am făcut considerații despre rolul CESNUR în cunoașterea academică a noilor mișcări religioase. Am ridicat tema legitimității statului de a interveni în spațiul privat al acestor mișcări cu referire specială la sistemul de protecție a copiilor. Am elaborat contraargumente la utilizarea forței de către autorități, având ca țintă yoghini adepți ai erotismului sacru. Faptul că intervențiile polițienești au atins nivelul tratamentelor inumane și degradante a motivat analiza în termenii Convenției europene pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante și ai Rezoluției Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privitoare la Combaterea și prevenirea folosirii excesive și nejustificate a forței de către oamenii legii.

Câteva observații privesc marginalizarea temei discriminării în cazul practicantilor erotismului sacru. Am considerat sistemul de protecție a drepturilor omului dezvoltat de Consiliul Europei drept referința principală pentru a evalua acțiunile în forță împotriva noilor mișcări religioase. Apreciez că acest sistem hrănește *doctrina de urmat* și în cazul acelor state din afara Consiliului, precum cele din America Latină, care urmează patternul reprimării grupurilor din tipologia erotismului sacru.

1. Panelul CESNUR dedicat raidurilor militarizate și renașterii teoriei spălării creierului²

Organizația CESNUR a fost înființată la Torino, în anul 1988 de Massimo Introvigne, Jean-François Mayer și Ernesto Zucchini. În anul 1996, CESNUR a fost declarată organizație publică non-profit. Din acel moment, statul italian a finanțat unele din proiectele Centrului. CESNUR își definește identitatea drept „o rețea de organizații independente, dar înrudite, de savanți din diverse țări, dedicate promovării cercetării academice în

* Prof. univ. Universitatea de Vest, Timișoara
E-mail: editor.csi@gmail.com
Manuscris primit pe la 15 iunie 2024.

1 Massimo Introvigne, *Sacred Eroticism: Tantra and Eros in the Movement for Spiritual Integration Into the Absolute (MISA)*, Mimesis International, Milano și Udine, 2022.
2 “Storming Zion” : Revisited: Militarized Raids and the Resurgence of Brainwashing Theory—Emic and Etic Perspectives.

domeniul noii conștiințe religioase, răspândirii de informații fiabile și responsabile și expunerii problemelor reale ale unor mișcări, în timp ce apără, pretutindeni, principiile libertății religioase”³.

Wikipedia face CESNUR o prezentare problematizată. Preia caracterizarea „CESNUR este cel mai înalt grup de lobby și informare pentru religiile controversate”. Notează opinia: organizația „este prea prietenoasă”, nu a făcut „suficiente comentarii critice cu privire la contribuțiile noilor mișcări religioase și secte” și îl citează pe sociologul Stephen A. Kent: „mulți savanți văd în CESNUR într-o lumină favorabilă”. Criticile aduse Centrului de Studii asupra Noilor Religii au legătură cu blamarea, în studiile Centrului, a mișcărilor anti-secte, incluzând organizații guvernamentale și neguvernamentale care au drept obiectiv controlul noilor organizații religioase⁴. Autoritățile franceze, unde există mai multe organisme destinate luptei anti-secte⁵, au fost implicate în campanii împotriva CESNUR⁶.

Relevantă în contextul analizei este buna colaborare a Centrului de Studii asupra Noilor Religii cu organizația Human Rights Without Frontiers. Relația dintre cele două organizații subliniază activismul Centrului în apărarea drepturilor omului cu accent pe exercițiul libertății de gândire, conștiință și religie⁷.

O parte a activității CESNUR constă în organizarea anuală de conferințe. În 2024, Conferința a fost ținută la Bordeaux și a avut ca temă „Contribuția adusă societății de noile mișcări religioase”. Panelul din după amiaza zilei de 12 iunie 2024 moderat de socioloaga Susan J. Palmer a avut ca temă acțiunile represive împotriva membrilor unor grupări adepte a ceea ce Massimo Introvigne a numit „erotismul sacru”. Titlurile lucrărilor sintetizează subiectele: „Raiduri guvernamentale asupra studenților de yoga? La ce se gândeau! O analiză comparativă a cazului BAYS din 2022 din Argentina și a cazului MISA din 2023” (Susan J. PALMER)⁸; „Teorii anti-culte în discursurile asupra traficului uman în Argentina: câteva discuții” (Maria VARDÉ)⁹; „Victime ciudate: Ar trebui să fie scos în afara legii erotismul sacru?” (Massimo INTROVIGNE)¹⁰; „Tantra, yoga și sexualitatea sacră: spiritualitate, iluminare și controverse” (Alessandro AMICARELLI)¹¹. Analizele

3 "About": <https://www.cesnur.org/about.htm>. Toate linkurile indicate în acest studiu erau accesibile la data finalizării manuscrisului: 15 iunie 2024.

4 Măsuri și organisme împotriva sectelor au fost adoptate în Franța, Belgia, Germania și Elveția.

5 Comisia parlamentară pentru culte din Franța, MIVILUDES (Misiunea de Monitorizare și Combatere a Devianțelor Sectare), FECRIS (Fédération Européenne des Centres de Recherche et d'Information sur le Sectarisme), Federația Europeană a Centrelor de Cercetare și Informare asupra Sectarismului ș.a.

6 Menționez un articol despre „logica” politicii anti-secte din Franța: Massimo Introvigne, "Why France? Historical and Ideological Roots of the French Anti-Cult Scare," A paper presented at The 2001 Conference in London - <https://www.cesnur.org/2001/london2001/introvigne.htm>.

7 Human Rights Without Frontiers a preluat recent articolul lui Massimo Introvigne din 19 iunie 2024, intitulat "Administrative court finds MIVILUDES' statements about Jehovah's Witnesses defamatory" privind condamnarea MIVILUDES de către Curtea Administrativă a Parisului pentru susținerile calomnioase referitoare la Martorii lui Iehova (<https://bit.ly/3SFast5/>). Ori de câte ori lungimea unui link a depășit un rând, l-am redus prin platforma BITLY.

8 "Government Raids on Yoga Students? What Were They Thinking!" A Comparative Analysis of the 2022 BAYS Case in Argentina and the 2023 MISA Case.

9 Anti-Cult Theories in the Discourses on Human Traffic. king in Argentina: Some Discussions.

10 Strange Victims: Should Sacred Eroticism Be Outlawed?.

11 Tantra, Yoga, and Sacred Sexuality: Spirituality, Enlightenment, and Controversies.

universitarilor au fost completate de mărturiile unor victime: Diana Cacciali, membră a BAYS, Camelia Marin, membră a MISA și Martin Krajca, membru al comunității Calea Guru Rája.

Autorii acestor studii au subliniat că practicile și obiectivele grupurilor de yoga care au fost subiectul panelului sunt diverse și doar includ erotismul sacru, în unele cazuri, numai marginal. Totuși, în contextul argumentării, m-am referit repetat la „comunitățile care practică erotismul sacru”, la „adeptii erotismului sacru”, la „grupările erotismului sacru” simplificând, dar păstrând motivația, pare-se principală, a reprimării lor.

Aceste detalii definesc natura cunoașterii pe care o promovează CESNUR și au dus la reproșul de militantism în apărarea sectelor. Discuția despre neutralitatea epistemică a studiilor dezvoltate sub egida Centrului participă la dezbateră largă asupra raportului dintre *scholactivism*¹² și *scholarship*¹³.

Este relevantă în acest sens opțiunea comunității academice CESNUR pentru terminologia „noilor mișcări religioase”,¹⁴ în locul celei de „secte”. Ultima, peiorativă, are în vedere grupurile mici care își controlează în mod excesiv membrii, care împărtășesc un set de acte și practici care necesită devotament neclintit și sunt considerate deviate în raport cu normele societății, conduse de obicei de un lider carismatic¹⁵. Există numeroase mișcări religioase care intră în acest pat al lui Procust, dar altele, nu. Corespunde oare acestei opțiuni terminologice standardului *free-value* al neutralității epistemice?

Cercetările CESNUR îmbină investigația sociologică cu abordările normative: politologia și Etica, Dreptul și doctrina Drepturilor Omului. Rezultatele sale sunt impregnate de valori și este firesc să fie. Dezideratul neutralității epistemice, ca expresie a *free-value*, nu este pe măsura obiectului aflat în cercetare¹⁶. Mai relevante sunt standardele rigurii empirice, ale consistenței raționamentelor și ale calității ethosului.

În contextul cercetării mele, analiza performanței academice a CESNUR a părut necesară întrucât investigațiile și studiile elaborate sub egida Centrului constituie cea mai bogată sursă de cunoaștere a noilor mișcări religioase de tipul erotismului sacru. Este motivul pentru care literatura CESNUR domină în referințele acestei lucrări.

12 Rebecca Farnum, „...`scholactivism` este un cuvânt-umbrelă pentru abordarea adoptată de un număr tot mai mare de cadre universitare care cred că au un rol de jucat în crearea dreptății sociale – și care fac ceva în acest sens”. (Rebecca Farnum, ”Scholactivism – A growing movement of scholar-activists,” *University World News*, 03 June 2016 - <https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20160530142606345>).

13 Tarunabh Khaitan expune poziția sceptică: „La fel ca mulți actori cu rol limitat, care realizează cel mai bine anumite obiective străine de rol doar indirect, un savant are mai multe șanse să contribuie la o lume mai justă, evitând urmărirea directă a unor rezultate materiale specifice” (Tarunabh Khaitan, ”On scholactivism in constitutional studies: Skeptical thoughts,” *International Journal of Constitutional Law*, 8 August 2022, moac039 - <https://doi.org/10.1093/icon/moac039>).

14 Definite drept comunități religioase sau grupuri spirituale de origini moderne, periferice în cultura religioasă dominantă a societății (vezi printre alții, Peter B. Clarke, 2006. *New Religions in Global Perspective: A Study of Religious Change in the Modern World*. New York: Routledge, 2006).

15 *Open Education Sociology Dictionary* - https://sociologydictionary.org/cult/#definitions_of_cult.

16 Amendarea neutralității epistemice, ca standard al comunității academice, are o anumită analogie cu introducerea noțiunii de „neutralitate militantă a statului”: Gabriel Andreescu, „Neutralitatea militantă a statului în „conflictul” dintre libertatea religioasă și libertatea de expresie”, în *Noua Revistă de Drepturile Omului* nr. 2, 2006, pp. 47-48.

2. Este legitimă suspiciunea noilor mișcări religioase de către autoritățile statului?

Noile mișcări religioase numite peiorativ „seete” sunt toate expresia exercițiului unor drepturi: al celui de viață privată, al libertății de gândire, de conștiință și religie, de exprimare și informare, de asociere. Acestea nu sunt libertăți absolute. Când exercițiul lor aduce atingere unor obligații, el poate fi supus unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni. Statul democratic are reponsabilitatea de a păstra echilibrul dintre drepturile variatelor entități sociale, private sau publice, mici sau mari.

Grupările teroriste religioase, grupările rasiste religioase, acele „grupuri care au cauzat sau sunt susceptibile de a cauza pierderi de vieți în rândul membrilor lor sau al publicului larg” („secte distructive”¹⁷) sunt exemplul extrem al comunităților periculoase. Preocupante pentru societate sunt și acele comunități invocate de expertul suedez Karl Eric Nylund „sectele manipulative”. O grupare religioasă intră în această categorie dacă îndeplinește trei din următoarele patru criterii: (a) să practice agresiunea prin pedepsirea membrilor care critică conducătorul sau mișcarea; (b) să practice aversiunea, care înseamnă criticarea și persecutarea celor din afara grupării; (c) să producă alienarea prin închiderea membrilor în sectă, care devine noua familie; (d) prin asumarea unui adevăr absolut, acesta neexistând decât în cadrul sectei, conducătorul având dreptul absolut de a interpreta adevărul¹⁸.

Niciuna dintre grupările erotismului sacru care au fost subiecte ale raidurilor polițienești din Argentina, Italia, România, Republica Cehă și Franța nu intră în categoria sectelor manipulative. Idiosincraziile majorității nu pot motiva restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale precum libertatea de conștiință, de exprimare și asociere, de viață privată și de familie. Condițiile limitărilor trebuie să fie și sunt clar enunțate de instrumentele de protecție. Enunț pentru exemplu libertatea de exprimare și informare, care „comportă îndatoriri și responsabilități” și „poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”¹⁹.

Singurele criterii din seria de mai sus care ridică suspiciuni asupra practicilor unor școli yoga ar fi protecția sănătății și a moralei. O preocupare ridică refuzul îngrijirii medicale standard, la anumite comunități, inclusiv la copii. Cazul tradițional este al Martorilor lui Iahova. Recent, tema a căpătat o extindere în urma apariției și răspândirii Covid 19²⁰. Între grupările care au respins vaccinarea se află și MISA – nu și BAYS. Respingerea vaccinării

17 B.A. Robinson, „Doomsday, destructive religious cults,” *Ontario Consultants on Religious Tolerance*, July 25, 2007.

18 Gabriel Andreescu, „Refuzul extrădării lui Gregorian Bivolaru. Dincolo de decizia judecătorilor suedezi”, *Noua Revistă de Drepturile Omului* nr. 3-4, 2005, p. 74.

19 Articolul 11 al Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene

20 În momentul negocierii cu guvernele cu privire la primirea statutului de cult (vezi situația din România și Bulgaria), Martorii lui Iehova au consimțit să accepte transfuzia de sânge la copii.

anti-Covid a fost o atitudine socială relativ amplă.

Protecția moralei constituie o cerință nuanțată și dependentă puternic de context. Sectele poligamice ar fi exemplul major al categoriei. Curtea Supremă a Statelor Unite a negat dreptul mormonilor (Biserica lui Isus Hristos a Sfinților din Zilele din Urmă) de a susține căsătorii multiple²¹.

Atitudinea personală sau de grup față de sexualitate și erotism este protejată de viața privată. Ea acoperă și ceea ce constituie viața privată socială, în sensul dreptului de a ieși din universul personal „pentru a merge spre ceilalți membri ai societății”²². Curtea Europeană a Drepturilor Omului a distins mai multe situații în care expunerea nudului este apărută de Convenția europeană a drepturilor omului²³. Sexualizarea mesajelor pamfletare în dezbaterile publice se bucură la rândul ei de protecție.²⁴ În același timp, agresiunile sexuale, de la discriminare, abuz și hărțuire până la viol și trafic de persoane, mult timp prea răspândite, au coalizat împotriva lor, în ultimele decenii, opinia publică și instituțiile. Mișcările asociate erotismului sacru nu sunt compatibile chiar prin învățătura lor cu agresiunile sexuale. Acțiunile represive împotriva lor s-au bazat deseori pe astfel de acuze, dar acestea nu au putut fi susținute juridic²⁵. Cercetătorii care au criticat încălcarea drepturilor unor practicanți ai erotismului sacru au simțit nevoia să expliciteze poziția lor. Îl citez pe Massimo Introvigne: „Cred pe deplin că abuzul sexual nu ar trebui să fie tolerat, sub orice pretext. Libertatea religioasă nu este o apărare legitimă pentru violatori, iar făptuitorii ar trebui urmăriți și pedepsiți”²⁶.

*Testul legitimității sociale a noilor mișcări religioase (a „sectelor”) este statutul copiilor, drepturile lor și principiul interesului superior al copilului. În particular, este de avut în vedere dreptul copilului la libertatea de gândire, de conștiință și de religie*²⁷. Acesta trebuie distins de libertatea de credință a părinților. „Dreptul oricărui copil de a fi crescut nestingherit ca actor independent, autonom, în matricea părinților, a comunității religioase și a societății”²⁸ intră în conflict cu mentalitatea comunităților religioase riguroase. Adepții unui adevăr unic nu acceptă schimbarea religiei de către copiii lor minori²⁹.

21 Vezi *Raynolds v. United States* (1879) și *Davis v. Beason* (1890). Curtea Supremă a SUA și-a bazat decizia care interpretează Amendamentul I prin distincția dintre credințele religioase și comportamentul religios, ultimul mai puțin apărut de Primul Amendament.

22 Corneliu Bîrsan, *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole. Vol. I. Drepturi și libertăți*, Editura C.H. Beck, București, 2005, p. 619.

23 Vezi cauza *Bouton c. Franței*. Reclamanta, membră a mișcării „Femen”, a demonstrat pe 20 decembrie 2013 în biserica Madeleine din Paris (când nu se desfășura slujba), prezentându-se altă cu pieptul gol și corpul acoperit cu sloganuri, pentru a imita un avort. Bouton denunța opoziția Bisericii la întreruperea voluntară a sarcinii.

24 Vezi *Vereinigung Bildender Künstler v. Austria*. date

25 În cazurile BAYS, MISA și ATMAN, instanțele interne din Argentina și România, și CEDO au recunoscut absența abuzului și traficului de persoane. Alte cazuri, în care faptele nu diferă esențial de cele trei, se află astăzi în fața investigațiilor juridice.

26 Massimo Introvigne, *Sacred Eroticism...*, p. 22.

27 Conform investigațiilor lui Emil Moise, în România cel puțin, dreptul copilului la libertatea de gândire, de conștiință și de religie pare a fi cel mai încălcat (Teză de doctorat, „Evoluții juridice privind drepturile copilului la libertatea de gândire, de conștiință și de religie și la nediscriminare în România”, Universitatea de Vest Timișoara, 2021, p. 7 - https://www.revistadrepturileomului.ro/assets/books/Emil_Teza%20doctorat.pdf).

28 Sylvie Langlaude, *The Right of the Child to Religious Freedom in International Law*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2007, p. 54.

29 În momentul semnării Convenției cu privire la drepturile copilului, un număr de state au avut rezerve față

Autonomia copiilor intră în tensiune cu dreptul părinților de a-și crește copiii în propria credință. Statele au avut de decis asupra acestei tensiuni și au făcut-o în raport cu ethosul lor normativ.

Odată cu adoptarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului (intrată în vigoare în 1990), cel mai important acord semnat de statele care au promis să le apere drepturile, sistemul internațional a impus două principii noi de interpretare a situațiilor în care voința copiilor și a părinților s-ar afla în coliziune: interesul superior al copilului și necesitatea ca părinții să își ghideze copiii ținând cont de capacitățile lor în formare³⁰. Guvernele au răspunderea în a vedea ca „oamenii și instituțiile care răspund de protecția și îngrijirea copiilor să își îndeplinească îndatoririle așa cum trebuie” și „să lase familiile și comunitățile să își îndrume copiii astfel încât, pe măsură ce se dezvoltă, aceștia să învețe să își exercite drepturile cât se poate de bine”³¹.

Ideile de mai sus, care întăresc rolul activ al statului, nu constituie doar norme larg acceptate ale sistemului internațional întrucât au căpătat susținere politică. Ele reprezintă împlinirea unei lungi tradiții umaniste și fac dreptate ființelor celor mai vulnerabile din jurul nostru. Invocarea dreptului la religie *contra* interesului superior al copilului este o cauză pierdută. Rămâne de monitorizat în ce măsură guvernele aplică adecvat principiile destinate protecției copiilor. Amintesc două cazuri referențiale pentru plaja în care evoluează raportul dintre dreptul la religie și interesul superior al copilului.

În *Wisconsin v. Jonas Yoder* (1972), părinții, membri ai comunității Amish, au obținut pentru copiii lor excepția de a nu fi integrați în sistemul educațional tradițional, de stat sau privat, după finalizarea a 8 clase. Curtea Supremă a Statelor Unite a argumentat că modul de viață Amish răspunde unor convingeri religioase profunde, iar învățământul secundar obligatoriu modern este în conflict cu acest mod lor de viață. Comunitatea Amish oferă copiilor lor educație profesională informală continuă, menită să-i pregătească pentru viața în comunitate. Unul sau doi ani suplimentari de învățământ obligatoriu nu vor afecta sănătatea fizică sau mintală a copilului și nu vor duce la incapacitatea de a se autosusține. Pentru judecători a contat și caracterul pașnic al comunității, și atitudinea părinților plină de grijă față de copii³². În cauza *Wisconsin v. Jonas Yoder*, judecătorii Curții Supreme au echilibrat opțiunea religioasă a părinților, susținută prin decizia lor, cu interesul superior al copilului³³.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a avut de hotărât asupra refuzului unei școli din Elveția de a permite unei învățătoare să poarte valul musulman în timpul orelor de clasă (*Dahlab v. Switzerland*, 2001)³⁴. Curtea a ținut cont de faptul că elevii reclamantei

de articolul 14 din Convenție care enunță dreptul copilului la libertatea religioasă: Algeria, Bangladesh, Irak, Iordania, Kiribati, Malaesia, Maroc, Polonia, Singapore. Dreptul minorilor de a-și alege religia nu este reglementat în cele mai multe state democratice. Acest drept este asigurat în Austria, Germania și România începând cu vârsta de 14 ani, în Estonia, Finlanda și Slovenia, de la 15 ani, iar în Cipru, Elveția, Portugalia de la 16 ani.

30 Acestea ar fi „principiile umbrelă” care stau la baza exercițiului drepturilor copilului (Geraldine van Bueren, *The international law on the rights of the child*, Martinus Nijhoff Publishers, London 1998).

31 Vezi articolele 3 și respectiv 5 ale Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

32 *Wisconsin v. Yoder*, 406 U.S. 205 (1972) - <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/406/205/>.

33 La o dată când interesul superior al copilului nu era consacrat internațional.

34 *Dahlab v. Switzerland* (nr.42393/98) - <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-22643%22%5D%7D>.

aveau vârste cuprinse între patru și opt ani, vârstă la care aceștia sunt ușor influențabili și au tendința de a se identifica cu profesoara lor. Purtarea voalului ar putea avea asupra lor un subtil efect de prozelitism. Judecătorii europeni au susținut necesitatea protejării dreptului elevilor din școlile de stat de a crește într-un climat de neutralitate confesională. Sensul acestor considerații este ca elevii să aibă conștiința liberă când ajung la maturitate și-și aleg religia.

Aplicarea adecvată a principiilor destinate protecției copiilor de către autorități rămâne o chestiune plină de sensibilități. Este preocupantă măsura guvernelor de a lua copiii de la părinți întrucât aceștia au intrat în conflict ideologic cu statul, ori au aplicat măsuri de corectare, totuși minore în raport cu drama rușii de tata și mama lor. În multe cazuri, suferințele copiilor și ale părinților despărțiți dezminț *interesele superioare* cu care guvernele își legitimează acțiunile³⁵. Urmărind investigațiile lui Susan J. Palmer și ale lui Charlotte E. Hardman, Nathalie Luca enumera patru categorii de abuz colectiv asupra copiilor: educație religioasă la domiciliu, pedepse corporale, un stil de viață substandard și abuz sexual³⁶ și concluziona: „În toate aceste puncte, studiile de caz arată că trebuie să fim vigilenți. Dar trebuie să avem grijă să nu generalizăm. Toți autorii arată de fapt rapiditatea evoluției grupurilor confruntate cu tineri și preocuparea esențială a majorității părinților pentru bunăstarea copiilor lor”³⁷.

În cazurile grupărilor practicante ale erotismului sacru din Argentina, Republica Cehă, Italia, România și Franța, nu a existat o problemă specifică a drepturilor copiilor – sau cel mult una marginală. Pentru a construi un dosar de acțiune împotriva MISA, procurorii din România au încercat să intimideze minori care participau la ședințele Școlii de Yoga MISA sugerându-le că ar fi subiectul unor abuzuri. Aceste încercări au fost oprite prin protestul copiilor și al părinților³⁸.

35 Situațiile diferă de la caz la caz și nu pot fi tranșate decât în justiție. Judecând, în anul 2018, plângerea unor părinți aparținând Bisericii celor douăsprezece triburi împotriva Guvernului german, care le retrăsese drepturile părintești, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că părinții „nu pot expune copiii la practici periculoase sau la vătămări fizice sau psihologice” în numele „transmiterii convingerilor morale”. Prin această decizie, CEDO a apreciat drept legitimă măsura autorităților germane (*Cauza Wejten și alții împotriva Germaniei*, nr. 68125/14 și nr. 72204/14, Hotărârea din 22.3.2018 - [https://hudoc.echr.coe.int/fre#%22itemid%22:\[%22002-11868%22\]](https://hudoc.echr.coe.int/fre#%22itemid%22:[%22002-11868%22])}).

În anul 1991, poliția din Noua Țara a Galilor de Sud a lansat o investigație a comunității The Family (anterior, Children of the God), iar la 15 mai 1992, poliția și alți oficiali au organizat raiduri asupra reședințelor, preluând 65 de copii din Sydney în custodia statului. Toți copiii s-au dovedit a fi sănătoși. Nu a fost identificat vreun abuz ori altă faptă penală. Pe 21 mai, toți copiii au fost returnați părinților lor. Cazul a ajuns în mediere, iar la 2 noiembrie 1993, Curtea Supremă din Noua Țara a Galilor de Sud a ordonat Magistratului Curții pentru Copii să respingă cazul. În anul 1994 s-a ajuns la o reglementare finală (The Children of God/The Family Court Case in Australia, 1992 - <https://www.cesnur.org/testi/TheFamily/australia.htm>).

36 Este de distins între responsabilitatea membrilor unei organizații religioase și cea a membrilor individuali. Pentru un argument în acest sens, vezi Massimo Introvigne, „Ontario Superior Court of Justice States Jehovah's Witnesses Have No 'Systemic' Problem of Child Sexual Abuse,” *Bitter Winter*, 08/02/2024 - <https://bit.ly/3WCje0U>.

37 Nathalie Luca, „Review: Susan J. Palmer, Charlotte E. Hardman (eds.), *Children in New Religions*, Rutgers University Press, New Brunswick-New Jersey-Londres, 1999,” *Archives De Sciences Sociales Des Religions*, 2003 (<https://bit.ly/3WGSHe>), p. 129.

38 Pentru detalii, Gabriel Andreescu, *MISA. Radiografia unei represiuni*, Polirom, Iași, 2013, pp. 181-186. Dosarul liderului MISA, Gregorian Bivolaru a fost fabricat. A fost condamnat pentru o pretinsă relație sexuală cu o fată de 16 ani (vârsta consimțământului sexual în România) care a negat în instanță și public o astfel de legătură.

3. Acțiunile polițienești din Argentina, România, Franța, Italia, Republica Cehă împotriva grupurilor practice ale erotismului sacru

Acțiunile polițienești împotriva grupurilor „erotismului sacru” au fost documentate de cercetători, au fost descrise în detaliu de martori, au fost sintetizate de unele instanțe. Ele urmează o schemă surprinzător de asemănătoare, un pattern care ridică întrebarea dacă nu cumva scenariile represive s-au inspirat unele din celelalte. Astăzi, în urma investigațiilor paralele, nu există niciun dubiu, nicio îndoială asupra felului în care s-au derulat faptele, în toate cele cinci cazuri.

Argentina. Willy Fautré, directorul organizației Human Rights Without Frontiers, a investigat și a scris despre evenimentele din Argentina³⁹. Pe 12 august 2022, seara, aproximativ șaiszeci de oameni în vârstă asistau liniștiți la un curs de filosofie într-o cafenea situată la parterul unei clădiri din Buenos Aires. Deodată, o echipă SWAT complet înarmată a spart ușa încăperii și a intrat cu forța în incinta care era sediul școlii de yoga BAYS. Au deschis apoi violent toate celelalte uși, avariindu-le grav, deși unii dintre cei prezenți i-au invitat să ia și să folosească cheile. Acestea se întâmplau la ordinul PROTEX, agenție de stat care se ocupă de traficul de persoane, exploatarea prin muncă și sexuală a persoanelor.

Timp de șase-șapte ore, luptătorii au percheziționat clădirea și au luat cu ei bani, bijuteriile, camerele foto și imprimantele găsite. Afară, reporterii făceau poze cu oamenii încătușați, târâți unul câte unul afară din clădire. Erau cel mai probabil ziariști înștiințați din vreme de procuratură. Un videoclip cu declarația acuzatoare a procurorului a fost încărcată pe YouTube. Alte raiduri, și acestea inutile de violente, au fost efectuate în aproximativ 50 de locuri din jurul capitalei argentinene, în timpul nopții.

Mass-media din Argentina a etichetat școala de yoga BAYS „la secta del horror” („secta groazei”), acuzând-o de a fi condus timp de 30 de ani un grup internațional de prostituție. În anul 1993, tatăl vitreg al unei femei membre BAYS depusese o plângere împotriva celor care administrau școala de yoga, însă toți inculpații fuseseră declarați nevinovați în anul 2000.

România. În prezentarea făcută raidului polițienesc din București, avându-i ca țintă pe adepții MISA, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a descris principalele evenimente derulate în 18 martie 2004. Acțiunea a implicat aproximativ 130 de militari, membri ai unei unități de elită a Jandarmeriei, specializată în lupta antiteroristă. Aceștia s-au aflat sub coordonarea procurorilor și au fost însoțiți de martori recrutați din rândul studenților de Drept ai Universității București. Judecătorii europeni au enumerat faptele: distrugerea ușilor și ferestrelor la ashramurile unde se aflau yoghinii, ținerea acestora la podea, cu fața în jos, sub amenințarea armelor, obligarea, tocmai treziți din somn, să rămână cum erau, sumar îmbrăcați sau parțial goi, amenințările cu împușcarea la cea mai mică mișcare, confiscarea telefoanelor mobile și a obiectelor personale, insultarea și umilirea, filmarea

39 Willy Fautré, „ARGENTINA: A yoga school in the eye of a media cyclone and police abuse Freedom of Religion and Belief,” *The European Times*, 8 June 2023 - <https://europeantimes.news/2023/06/argentina-yoga-school-media/#gsc.tab=0>.

lor și răspândirea unor înregistrări în presa scrisă și audiovizuală, ducerea, sub escortă armată, la sediul parchetului, unde yoghini au fost interogați fără să fie informați cu privire la motivele privării lor de libertate și le-a fost refuzat accesul la un avocat⁴⁰. Precum și în cazul BAYS, la descinderi au fost chemați ziariști să filmeze, iar procurorul care se ocupa de caz a dat declarații care începeau cu calomniile folosirii de droguri și ajungeau la cea a traficului de persoane. Calomnierea fără restricții a MISA a precedat raidurile din 18 martie și va continua săptămânile, lunile și anii următori.

Republica Cehă. La 19 octombrie 2010, forța de securitate de elită a Poliției Cehe (SROC), în cooperare cu filiala Zlín a Tribunalului Regional din Brno, a percheziționat sediul mișcării Calea Guru Jára și casele unor membri în vârstă din Republica Cehă. Treisprezece femei mentore au fost reținute și au fost confiscate 200.000 de euro. Implicarea presei și faptul că raidurile fuseseră efectuate la primele ore ale dimineții de către corpuri de elită ale poliției, de parcă ar fi avut de-a face cu teroriști, sunt similare cu ceea ce s-a întâmplat în cazurile altor „secte”⁴¹.

Sușinerile poliției cehe despre traficul de persoane au fost preluate și extinse de mass-media între anii 2011 și 2024. Discursul anti-secte a fost acceptat de mass-media ca fiind cea mai probabilă explicație a aducerii Căii Guru Jára în fața instanțelor. Fără cunoștințele necesare, niciunul dintre membrii Căii vătămați nu a intentat un proces împotriva procedurilor ilegale ale poliției, față de intimidarea, umilirea și hărțuirea sexuală la care au fost supuși⁴². Un număr semnificativ dintre lectorii cheie ai Căii Guru Jára afectați de intervenția, investigația și campania ulterioară în Republica Cehă au și astăzi probleme psihologice grave (simptome clinice de PTSD, depresie, anxietate, doresc să emigreze). Organismele de stat cehe responsabile cu protecția drepturilor omului au refuzat să vadă orice încălcare a drepturilor în acest caz. Doar activitatea de lungă durată (între 2014 și 2024) la nivel internațional ai unor membri ai Căii și sprijinul organizațiilor internaționale specializate pe noile mișcări religioase au dus la schimbarea punctului de vedere al oficialilor cehi. În mass-media și societatea cehă, retorica anti-secte, impusă inițial de poliție, a devenit consolidată și percepută ca evidentă⁴³.

Italia. Pe 6 și 7 decembrie 2012, în Italia au avut loc 25 de descinderi la sediile filialelor italiene ale Federației Atman (de care aparține și MISA) și în casele unor membri, cu implicarea poliției anti-secte. Procurorul care a ordonat investigațiile i-a acuzat pe yoghini de conspirație, aservire, trafic de persoane și violență sexuală. Autoritățile au confiscat calculatoare, jurnale, documente, CD-uri.

Interesant în cazul din Italia este modul în care, după 11 ani de investigații, judecătoria Curții din Florența a sistat investigațiile împotriva membrilor Atman hărțuiți mai mult de

40 Cauza *Amarandei și alții c. României*, pp. 18, 23, 23 și 24.

41 Pentru descrierea mai amplă a raidului polițienesc din Brno, vezi Massimo Introvigne and Alessandro Amicarelli, „Guru Jára: The Czech Court Case,” *Bitter Winter*, 08/04/2021 - <https://bitterwinter.org/guru-jara-the-czech-court-case/>.

42 Poliția a negat oficial orice responsabilitate pentru raid. Unitatea specială de poliție responsabilă a fost „reorganizată” în anul 2016 din cauza mai multor scandaluri.

43 Prezentarea de către Martin Krajska a evenimentelor în cadrul panelului ”« Storming Zion » : Revisited: Militarized Raids and the Resurgence of Brainwashing Theory—Etic and Etic Perspectives” din 12 iunie 2024, Bordeaux..

un deceniu. Decizia sa susține că „a fost identificat un număr mare de cazuri în care nu este ușor de stabilit dacă această condiție [de participare la viața comunității] este rezultatul unei libere alegeri din partea persoanelor de sex feminin sau dacă această alegere este doar aparent liberă, în sensul că este rezultatul subjugării și manipulării personalității sau dacă este, în orice caz, o aderență voluntară la un anumit stil de viață, deși nu agreabil”⁴⁴. Îndoiala din argumentare, folosind sugestii cu rol stigmatizator, reprezintă o negare a prezumției de nevinovăție care sugerează lipsa de buna credință a judecătoarei.

Franța. Willy Fautré a documentat și raidul polițienesc din Franța împotriva membrilor MISA⁴⁵. În dimineața zilei de 28 noiembrie 2023, o echipă SWAT formată din aproximativ 175 de polițiști care purtau măști negre, căști, veste antiglonț și puști semi-automate au luat cu asalt opt case și apartamente din Paris, din împrejurimi și din Nisa. În acestea se aflau practicanți ai școlii de yoga MISA din România. Luptătorii au spart ușile de la intrare și au alergat în sus și în jos pe scări strigând. Cei mai mulți dintre yoghini erau încă în pat, câțiva intraseră în bucătărie pentru a face ceai de plante. Polițiștii mascați i-au încătușat pe mai mulți, i-au scos în acea zi rece de noiembrie afară, fără haine sau pantofi și i-au dus cu autobuzul la secția de poliție.

Un număr de câteva zeci de persoane au fost arestate, dintre ele, 11 bărbați și 4 femei de naționalitate română au fost inculpați pentru „trafic de ființe umane”, „reținere forțată” și „abuz de vulnerabilitate”. în bandă organizată.

Interviurile lui Willy Fautré au adăugat la informația despre brutalitatea intervenției forțelor SWAT, date despre tratarea arestaților odată ajunși în detenție: apă și hrană precare, condiții grele de viețuit, refuzul explicării motivelor de arestare, umilințe. Cei cărora nu au li s-au putut găsi motive de inculpare au fost scoși din secții fără bani, fără telefon, fără haine adecvate, pradă ai celor care doreau să le exploateze vulnerabilitatea⁴⁶.

O sugestie privind natura intervențiilor polițienești amintite mai sus este tabloul elaborat de Martin Krajca pentru panelul din 12 iunie 2024 (Conferința CESNUR de la Bordeaux). El privește „Asemănările și diferențele între raidurile echipelor de poliție anti-mafia și raidurile care au avut ca țintă practicanții Căii Guru Rāja”⁴⁷:

44 DECRET DE RESPINGERE semnat de Judecătoarea de investigații preliminară Agnese Di Girolamo în baza Cererii de revocare a procurorului Leopoldo De Gregorio (Arhiva Soteria International).

45 Willy Fautré, „FRANCE: Spectacular simultaneous SWAT raids on Romanian yoga centers in France: Fact checking (I)”, *The European Times*, 16 April 2024 - <https://europeantimes.news/2024/04/swat-raids-yoga-france-fact-checking/>.

46 Vezi și interviul cu Crina Calek, din Documentarul acestui număr.

47 ✓ pentru da, ✗ pentru nu.

	Unitate de poliție puternic înarmată	Lipsă de respect față de oameni și credință	Pretextele pentru raiduri nefondate	Blamarea întregii comunități	Neutralitatea mass-media	Suținerea oamenilor politici	Suținerea organizațiilor de drepturi ale omului
Raidul asupra Căii Guru Rája în 2010	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗
Raidul asupra unei moschei în 2014	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓

În luna mai a anului 2014, poliția cehă percheziționase sediul Fundației Islamice din Praga și o moschee de la periferia orașului pe baza acuzațiilor că o carte publicată de Comunitatea Musulmană Cehă incita la rasism, xenofobie și antisemitism – ceea ce era adevărat⁴⁸. Au urmat proteste internaționale, explicații elaborate atent și defensiv de autorități, critici ale presei cehe și ale unor oameni politici privind caracterul excesiv al intervenției.

Tabloul lui Martin Krajca descrie asimetria percepută de el nedreaptă cu privire la atitudinea instituțională și socială față de cazul Căii Guru Rája, din 2010 și complezențele cu ce s-a întâmplat Fundației Islamice și moscheii în 2014. Nu doar că nu au avut loc proteste față de primul raid asupra Căii, dar organizațiile de drepturile omului din Republica Cehă au refuzat să investigheze cazul sau să-și arate preocuparea față de comportamentul autorităților. O situație asemănătoare a existat în România, unde doar Comitetul Helsinki Român a luat poziție critică față de raidul violent din 18 martie 2004 împotriva practicantilor MISA, deși celelalte organizații de drepturile omului și agenții ale statului cu competențe în domeniu au fost solicitate să o facă (la fel în Italia, Argentina și Franța).

Tabloul lui Krajca este valabil pentru toate grupările erotismului sacru supuse unor raiduri ale poliției și în privința celorlalte aspecte. În România, presa a conlucrat cu poliția (la fel în Italia, Argentina, Franța), când spontan, când mobilizată de autorități, în crearea unei imagini publice bazată pe falsuri și incitatoare la ură. Și în Argentina, instanțele au trebuit să recunoască că acuzațiile au fost nefondate⁴⁹ (la fel autoritățile din Italia, judecătorii europeni în cazul plângerilor contra României – în Franța procesul este de abia la început), însă presa a rămas ostilă.

48 "Czech Muslims complain about police raid," 04/28/2014 - <https://english.radio.cz/czech-muslims-complain-about-police-raid-8297334>.

49 La 5 iunie 2024, Camera Națională de Casație în Materie Penală și Corecțională a confirmat anularea trimerii în judecată a inculpaților din dosarul cunoscut sub numele de „Școala de Yoga Buenos Aires” / BAYS – decizie totuși nedefinitivă (Willy Fautre, „Argentina – BAYS Yoga School, Nullity of elevation to trial confirmed by the Cassation Court,” *The European Journal*, 9 July 2024 - <https://europeantimes.news/2024/07/argentina-bays-yoga-nullity-trial-cassation/>).

4. Represiunea polițienească asistată de presă. Brutalități de natura tratamentelor inumane și degradante

Comună în comportamentul forțelor de ordine din Argentina, România, Republica Cehă, Italia și Franța a fost intervenția în forță asupra practicanților folosindu-se mijloace excesive. Au fost aduse forțe antrenate împotriva unor grupuri periculoase, eventual înarmate, pentru a aresta practicanți promotori ai non-violenței, lipsiți de mijloace de apărare, fără antecedente infracționale, cu o integrare socială specifică, în majoritate, clasei mijlocii⁵⁰. Mesajul implicit al tabloului lui Krajca este următorul: folosirea unor forțe anti-mafia la reținerea unor femei și bărbați pașnici contrazice bunul simț; indiferența societății față de abuzuri atât de grave ale autorităților a rănit și ea victimele. Brutalitățile polițienești urmaseră unei lungi supravegheri a mișcărilor de yoga, ani la rând. Era exclusă necunoașterea activității practicanților ori a felului în care ei ar întâmpina o investigație polițienească ordonată de organele judecătorești.

Comportamentul autorităților a fost, în cazurile din Republica Cehă, Argentina, România, Italia și Franța contrar principiilor sistemului de protecție a drepturilor omului european și mondial. La o astfel de concluzie conduce și următorul pasaj al Rezoluției Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind Combaterea și prevenirea folosirii excesive și nejustificate a forței de către oamenii legii (2022)⁵¹:

Adunarea reamintește că dreptul național și internațional interzice orice acte de tortură și tratamente inumane sau degradante, fără excepție. Aceasta include utilizarea excesivă a forței în timpul arestărilor sau dispersării de întruniri, măsuri de reținere inutil de dure și extragerea cu forță a mărturisirilor pentru cercetări penale și operațiuni de securitate. În conformitate cu instrumentele juridice internaționale și cu jurisprudența instanțelor internaționale, agenții de aplicare a legii pot folosi forța numai în măsura în care realizează un obiectiv și atunci când este strict necesar. Utilizarea forței potențial letale poate fi permisă numai în scopuri foarte specifice în cazuri de absolută necesitate. Orice folosire a forței care încalcă aceste principii este inutilă și excesivă, prin urmare, interzisă (§ 3).

Forța excesivă încalcă principiile necesității, proporționalității, precauției și nediscriminării. Admițând că aceste standarde ar fi uneori dificil de aplicat în practică, documentul parlamentarilor europeni insistă asupra faptului că „interzicerea forței excesive și inutile este absolută” și că „nimic nu poate justifica impunitatea și nerespectarea legii”. Rezoluția dă o explicație încălcării standardelor: „în unele state membre, agențiile de aplicare a legii consideră standardele internaționale relevante în acest domeniu ca fiind

50 Iată aprecierea CEDO în cazul membrilor MISA care au fost ținta raidului polițienesc din București, 18 martie 2004: „În ceea ce privește personalitatea reclamanților, Curtea observă că este vorba despre tineri, majoritatea femei, integrați în societate și care exercită diverse meserii. Cât despre modul lor de viață, aceștia au ales în mod liber să locuiască în comunitate, permanent sau temporar, în imobile care aparțineau asociației MISA ori unor membri ai acesteia. Niciun element din dosar nu permitea suspectarea lor de antecedente violente sau de un comportament care ar fi putut reprezenta un pericol pentru militarii chemați să percheziționeze imobilele în cauză” (*Amarandei și alții c. România*, § 156).

51 Resolution 2435 (2022): Fighting and preventing excessive and unjustified use of force by law-enforcement officers - <https://pace.coe.int/en/files/30021/html>.

neobligatorii”;; „cel mai important factor care contribuie la utilizarea forței excesive” este „impunitatea pentru încălcarea legii și a standardelor internaționale”⁵².

Textul rezoluției 2435 (2022) stabilește un cadru operațional pentru stabilirea situațiilor în care utilizarea forței este excesivă. El este util pentru pledoaria în fața unui instanțe care judecă plângerile împotriva utilizării de către autorități a forței în exces. Dar nu reprezintă un instrument. Un astfel de rol îl are jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Există deja o hotărâre a CEDO, invocată și anterior pentru a descrie raidul polițienesc posibil cel mai amplu și cel mai brutal din toate cazurile de agresare a grupărilor asociate erotismului sacru. Hotărârea *Amarandei și alții c. României*⁵³ enumeră ceea ce am putea numi *elementele de doctrină a atacurilor polițienești violente*.

Când un comportament al organelor polițienești atinge nivelul tratamentelor inumane și degradante (care încalcă art. 3 al Convenției europene)? Curtea a stabilit că tratamentul trebuie să atingă un nivel minim de gravitate, stabilit în funcție de durata acestuia, de efectele sale fizice sau psihologice, sexul, de vârsta și starea de sănătate a persoanei. Este de luat în considerare dacă tratamentul avea drept scop să umilească sau să înjosească victima, dar absența unui asemenea scop nu exclude încălcarea art. 3 (§ 135). Tratamentul este „degradant” dacă prin el persoana este umilită sau înjosită, dacă dovedește lipsă de respect și îi diminuează demnitatea, dacă îi provoacă sentimente de teamă, neliniște sau inferioritate în măsură să-i distrugă rezistența morală și fizică. Atingerea adusă demnității în public reprezintă o circumstanță agravantă (§ 136). Constituie consecințe agravante utilizarea forței fizice împotriva persoanei în timpul reținerii și anchetei (§ 138) și discriminarea din cauza convingerilor religioase (§ 139).

Curtea Europeană a confirmat supunerea lui Amarandei și a altor 25 de reclamanti la CEDO la un tratament inuman și degradant. Au fost convingătoare imaginile difuzate de canalele naționale de televiziune de știri în care apăreau femei tinere, îmbrăcate sumar, culcate la pământ, cu mâinile la ceafă și agenți speciali cu cagule țintindu-le cu armele (§ 153). Curtea a apreciat că modul în care militarii au luat cu asalt imobilele vizate de percheziție și i-au tratat pe reclamanti le-a provocat acestora sentimente de teamă, neliniște și neputință, în măsură să-i înjosească în proprii ochi și în ochii apropiaților (§ 164).

Mediatizarea intensă a operațiunii a agravat aceste sentimente, situație care a determinat Curtea să stabilească că raidul polițienesc din 18 martie 2004 (București) i-a supus pe yoghini la tratamente inumane și degradante, statul român încălcând drepturile protejate de art. 3. Comportamentele forțelor de ordine în timpul atacurilor împotriva grupărilor de yoga aflate în așezăminte proprii din Republica Cehă (2010), Italia (2012), Argentina (2022)⁵⁴, Franța (2023)⁵⁵ sunt foarte similare. Analiza jurisprudenței Curții

52 Resolution 2435 (2022) § 4.

53 O traducere în română a deciziei *Amarandei și alții c. României* (nr. 1443/10) elaborată sub egida Institutului European din România se găsește aici: <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Amarandei-si-altii-impotriva-Romaniei.pdf>. Principiile din hotărâre se regăsesc și în alte decizii ale CEDO.

54 Reamintesc că, deși Argentina nu se află sub protecția Convenției europene a drepturilor omului, instanțele argentinene pot folosi în analiza lor argumentele altor curți naționale sau internaționale – ceea ce uneori se întâmplă și în cazul CEDO.

55 În Franța, la data elaborării acestui studiu, nu s-a ajuns încă în fața instanței de fond.

sugerează că deși mai puțin violente și în alte grade de meditezare prin presă, tratamentul forțelor de ordine aplicat yoghinilor din cele patru țări intră în patternul comportamentul inuman și degradant argumentat în cauza *Amarandei și alții c. României*⁵⁶. Se adaugă faptul că în toate cele cinci situații⁵⁷, atunci când apar plângeri privind încălcarea art. 3, statul are obligația generală să efectueze o anchetă oficială efectivă asupra alegațiilor⁵⁸. Citez din nou din aceeași cauză:

Este necesar ca această anchetă să poată conduce la identificarea și, după caz, la pedepsirea persoanelor răspunzătoare [...]. Fără aceasta, interdicția legală generală a torturii și a pedepselor sau a tratamentelor inumane sau degradante ar fi ineficientă în practică și ar fi posibil ca, în anumite cazuri, agenți ai statului, beneficiind de o cvasi-impunitate, să încalce drepturile celor supuși controlului lor [...]. Curtea deplânge, în special, lipsa oricărei încercări de a administra probe și de a audia martori pentru a verifica derularea evenimentelor, circumstanțele exacte în care au fost reținuți reclamantii și eventuala conotație discriminatorie a relexor tratamentelor denunțate (§ 170).

Concluzia Curții a fost: statul român a încălcat art. 3 din Convenția europeană (și) sub aspect procedural (§ 176).

Cauza *Amarandei și alții c. României* este referința primă pentru evaluarea situațiilor în care grupările cu practici de tipul erotismului sacru au fost supuse unor atacuri polițienești⁵⁹. Întrucât, totuși, evenimentele din Argentina, Republica Cehă, Italia și Franța nu arată precum *copy and paste* a celor întâmplare la București în anul 2004, o sursă complementară ar fi jurisprudența mai generală a Curții Europene de Drepturile Omului referitoare la încălcarea de către state a art. 3 al Convenției.

Următoarele două cazuri pe care le prezint sunt tipice pentru abordarea Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul folosirii abuzive a forței. Acestea enumeră ceea ce Curtea a apreciat a fi acțiuni ale autorităților de natura tratamentului inuman sau degradant și oferă un indiciu asupra intensității stărilor produse victimei care a reprezentat

56 Decizia sa din 26 aprilie 2019, Cauza *Amarandei și alții c. României*.

57 În Franța, încă nu sunt întrunite condițiile unui astfel de demers. În Argentina este de văzut dacă obligația este impusă de legislația națională ori de Convenția Americană a Drepturilor Omului.

58 Obligația rezultă din interpretarea consacrată a art. 1 al Convenției.

59 Deși Curtea a făcut considerații substanțiale în evaluarea încălcării de către statul român a dreptului reclamantilor de a nu fi supuși tratamentelor inumane și degradante, la libertate și la viață privată, textul deciziei a preluat de la autorități și deci legitimat susțineri deconcertate. Astfel, la prezentarea faptelor, Curtea susține că „Din cauza unor suspiciuni legate de faptul că G.B. și alți membri ai MISA promovează idei ostile integrării României în Uniunea Europeană și în Organizația Tratatului Atlanticului de Nord („NATO”) și diseminează informații false referitoare la pretinsa apartenență a anumitor oameni politici la francmasonerie, activitatea MISA a făcut obiectul unei monitorizări atente din partea Serviciului Român de Informații (SRI)” (*Amarandei și alții c. României*, §8). Dacă această susținere ar fi de luat în serios, înseamnă că în anul 2004, când au avut loc evenimentele în cauză, ar fi urmat ca SRI să urmărească sute de mii sau milioane de persoane, grupate în asociații ori partide politice, sau persoane publice, căci promovau idei de același tip. Pentru a reprezenta un pericol care să motiveze urmărirea practicanților MISA de către SRI ar fi trebuit să fie îndeplinite condiții impuse de lege inaplicabile în cazul MISA.

pentru judecătorii europeni gradul suficient de suferință morală aflată în veghea art. 3. Argumentele CEDO în cele două cazuri pot ghida plângerile care privesc raidurile poliției din Republica Cehă, Italia, România, Franța și chiar Argentina.

*Lingurar c. României*⁶⁰

Conform reclamațiilor, în dimineața zilei de 15 decembrie 2011 mai mulți polițiști și jandarmi au bătut la ușa reclamațiilor. Întrucât nu li s-a deschis, au intrat cu forța și au bătut cele două femei și cei doi bărbați găsiți în casă. Polițiștii, purtând cagule, i-au târât pe bărbați afară în curte, i-au lovit din nou, iar violențele au continuat și în mașina de poliție cu care au fost duși la secție. Bărbații au dat declarații, au fost amendați și au fost trimiși înapoi acasă. Conform versiunii guvernului român, cei doi bărbați furaseră lemne din pădure și le aduseseră în curtea lor. Inspectoratul de Poliție Județean planificase razia de la 15 decembrie 2011, la care luaseră parte 85 de agenți înarmați, motivând contextul: din cei 4311 locuitori (între care 2902 de etnie romă) din comuna în care locuiau reclamații, 826 fuseseră eliberați condiționat, 432 aveau antecedente penale, iar 600 fuseseră găsiți vinovați pentru infracțiuni comise cu violență.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că leziunile invocate de victime (vânătași pe piept, pe braț și la ochi), stabilite în rapoartele medico-legale, au atins nivelul minim de gravitate impus de art. 3 din Convenție. Curtea a considerat relevant faptul că reclamații erau neînarmați și nu erau căutați de poliție pentru nicio infracțiune cu violență. Judecătorii europeni au respins susținerea Guvernului, că recurgerea la forță fusese necesară și proporțională cu argumentul absenței oricărei acțiuni, fie penale, fie administrative sau civile împotriva reclamațiilor pentru pretinsul lor comportament ilegal⁶¹.

*Aghdgomelashvili and Japaridze v. Georgia*⁶².

În seara zilei de 15 decembrie 2009, personalul Fundației pentru Incluziune din Tbilisi (Georgia) și membrii ai comunității LGBT se aflau în sediu pentru a pregări o viitoare expoziție de artă. Cineva a sunat la ușă, s-a deschis, iar un grup de persoane care s-au prezentat ca fiind ofițeri de poliție s-au repezit în birou. Când ofițerii de poliție au realizat că este vorba despre o organizație LBGT, au devenit extrem de agresivi, au rostit insulte homofobe („oameni bolnavi”, „perverși”...) și au batjocorit persoanele din sediul Fundației.

60 *Lingurar v. Romania* (nr. 48474/14) - <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2020/03/Lingurar-impotriva-Romaniei.pdf>.

61 Criteriul că persoanele supuse intervențiilor polițienești nu posedă arme și nu sunt căutate de poliție pentru infracțiuni violente constituie un argument constant al analizei judecătorilor europeni (*Petrus Jacob c. României* (nr. 13524/05), § 36 - <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Petrus-Jacob-impotriva-Romaniei.pdf>). Curtea a reafirmat drept „atribut esențial al protecției conferite de Convenție în ceea ce privește afirmațiile credibile privitoare la tratamentul contrar articolului 3 din Convenție obligația autorităților de a acționa din oficiu” când presupusele victime îl invocă (*Adam v. Slovakia* (no. 68066/12), § 78 - <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-165230%22%5D%7D>}) Guvernul este găsit responsabil dacă nu instituie un cadru legislativ și administrativ adecvat, în măsură să protejeze cetățenii de actele arbitrare și de abuzul de forță (*Pârvu c. României* (no. 13326/18) - <http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2023/02/Parvu-impotriva-Romaniei-1.pdf>). Toate aceste cerințe constituie puncte cheie în contestarea necesității marilor raiduri polițienești împotriva unor oameni pașnici și în judecarea plângerilor celor care au suferit abuzul de forță.

62 *Aghdgomelashvili and Japaridze v. Georgia*, no. 7224/11 - <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22001-204815%22%5D%7D>.

La puțin timp, co-fondatoarea Fundației, Ekaterine Aghdgomelashvili a ajuns la sediu. A fost împinsă într-o sală de ședințe, i-a fost refuzată cererea de percheziție când a cerut-o, a fost apucată de mână și i s-a răsucit violent brațul pentru a i se confisca telefonul. Poliția a amenințat că va dezvălui publicului și familiilor lor orientarea sexuală a celor prezenți. Au mutat mobilierul, au demontat pianul, au creat haos la locul de muncă, au împrăștiat pe podea celelalte obiecte. Al doilea co-fondator i-a găsit pe colegi „plângând îngroziți”. A urmat o percheziție corporală umilitoare desfășurată în toaleta biroului, pe o podea rece și murdară, unde femeile au fost forțate să se dezbrace în timp ce erau insultate verbal de femeile polițiști.

Judecătorii europeni au apreciat că acțiunea poliției din seara de 15 decembrie 2009 a avut natura unui tratament inuman și degradant. Statul georgian a încălcat obligația sa de a garanta drepturile stipulate în art. 3 al Convenției sub aspect procedural, neasigurând o investigație eficientă a plângerii înaintate de . reclamanti.

5. Marginalizarea temeii discriminării persoanelor care practică erotismul sacru

Există noi mișcări religioase care nu sunt distructive, nu sunt manipulative dar care provoacă suspiciunea morală și antipatia socială, precum „sectele apocalipsei”, cele aparținând categoriei „conspiritualității”⁶³, ori unele identificate prin concepții jenante rațional⁶⁴. Faptul nu poate legitima discriminarea membrilor și organizațiilor acestor mișcări⁶⁵. În același timp, într-o democrație, manifestarea suspiciunii și antipatiei sunt legitime până la un anumit punct. „Până la acel punct”, formulările deranjante sunt apărute nu doar de libertatea de exprimare, ci și de dreptul la demnitate: nu-ți poți afirma demnitatea dacă îți este interzis să exprimi ce gândești⁶⁶. Granița dintre ce este acceptabil și ce nu este pentru limbajul public depinde de construcția constituțională – care fac din Statele Unite modelul libertății de exprimare -, de cultura societății și de sistemul internațional la care a aderat statul. Contează dacă diferitele critici și acuze provin de la stat sau de la persoane private⁶⁷. Contează și gradul de vulnerabilitate al comunităților supuse unor presiuni discriminatorii.

Jurisprudența și literatura care au comentat caracterul ilegal al acțiunilor represive

63 Termenul introdus de Charlotte Ward și David Voas (“The Emergency of Conspirituality,” *Journal of Contemporary Religion* (26)1, 2011).

64 Precum religiile OZN ai căror adepți cred în existența unor entități extraterestre care acționează obiecte zburătoare neidentificate.

65 Discriminarea începe cu limbajul insultător folosit în public împotriva unora dintre noile mișcări religioase. Unii autori observă că limbajul insultător începe chiar prin folosirea cuvântului „sectă”. Termenul are o conotație clar peiorativă. În același timp, este și un termen sociologic.

66 Gabriel Andreescu, „Liberalismul împotriva lui însuși”, în Sorin Adam Matei, Caius Dobrescu, Emanuel Copilaș, *Liberalismul, pro și contra. O carte ce încearcă să conserve diversitatea de idei*, Adenium, Iași, 2017, pp. 219-257.

67 Viața publică beneficiază când persoanele nu se simt obligate să se autocenzureze. În schimb, autorităților statului li se cere să evite interpretările partizane. Guvernul german a numit mișcarea Osho o „sectă distructivă” fără o bază faptică. În anul 2002, Curtea Constituțională Federală a apreciat că guvernul german este vinovat de defăimarea mișcării Osho (Hubert Seiwert, „Freedom and Control in the Unified Germany: Governmental Approaches to Alternative Religions Since 1989.” *Sociology of Religion* 64(3), 2003, p. 370.).

(încălcarea libertății, lipsirea de libertate, afectarea vieții private și limitarea flagrantă a cerințelor unui proces corect) în cazul grupărilor cu practici de natura erotismului sacru au marginalizat rolul motivației reale în lansarea raidurilor polițienești și natura lor identitară. Decizia CEDO în cauza *Amarandei și alții c. României* este și în această privință un reper, dar unul al erorii. Cei 26 de membri ai MISA care s-au adresat CEDO au reclamat și împiedicarea lor de a-și manifesta convingerile, act care încalcă art. 9 din Convenție coroborat cu art. 14: discriminarea întemeiată pe apartenența lor la MISA. Un argument al reclamantilor a fost vasta campanie de denigrare și persecutare, mediatizată pe scară largă, orchestrată de înalți funcționari și politicieni, printre care prim-ministrul (§ 239). Iată răspunsul Curții:

„... din probele aflate la dosar reiese totuși că operațiunea poliției din 18 martie 2004 a avut loc ca urmare a existenței unor indicii privind săvârșirea de infracțiuni în unele imobile aparținând MISA” (§ 243). „În consecință, Curtea apreciază că, în speță, nu este vorba despre elemente puternice, clare și concordante, care permit să se concluzioneze că începerea urmăririi penale față de G.B. și alți membri ai MISA și autorizarea percheziției acestor imobile urmăreau un scop discriminatoriu” (§ 244). „În cele din urmă, în ceea ce privește ecoul pe care l-a avut cauza în presă, Curtea consideră că, într-o societate democratică, este inevitabil ca jurnaliștii să formuleze comentarii, uneori severe, cu privire la cauze sensibile” (§ 247). Concluzia: „Ținând seama de toate elementele de care dispune și în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la pretențiile formulate, Curtea nu constată nicio aparentă încălcare a drepturilor și libertăților garantate de art. 9 și art. 14 din Convenție” și deci acest capăt de cerere și trebuie respins (§ 248).

Această opinie contrastează cu vasta jurisprudență privind *coroborarea* acțiunilor brutale, lipsirea de libertate și încălcarea dreptului la viață privată cu identitatea celor care au devenit victimele atacurilor violente. Faptul că discriminarea este o cauză majoră a încălcării drepturilor omului reprezintă o temă de mare importanță pentru transformarea Convenției europene și a activității instituției care o aplică, CEDO, într-un *eficace sistem de protecție*. Sistemul Convenției europene a drepturilor omului a consacrat necesitatea de a urmări încălcarea unor drepturi în conjuncție cu articolul 14 din Convenție.

Jurisprudența a consacrat un set de principii care guvernează conjuncția dintre articolul 14 și alte articole ale Convenției - în special relevant aici, conjuncția cu articole 3, 5(1), 8 și 9. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că o diferență de tratament are caracter discriminatoriu dacă aceasta „nu are o justificare obiectivă și rezonabilă” sau dacă nu există o „relație rezonabilă de proporționalitate” între mijloacele folosite și scopul urmărit a fi realizat⁶⁸. În cauza *Lingurar c. României*, un argument al Curții a fost că planul de intervenție asupra unei comunități de romi, autoritățile au identificat componența etnică a comunității vizate și s-au referit la presupusul comportament antisocial al persoanelor de etnie romă și la presupusa criminalitate ridicată în rândul romilor⁶⁹. Conjuncția dintre art. 3 și art. 14 a reprezentat cheia de boltă a cazului.

68 *Bouyid v. Belgium* [GC], no. 23380/09, §§ 81-90 și 114-23; *Boacă and Others v. Romania*, no. 40355/11, §§ 66-67, 74-75 și 81-84; and *Samachișă v. Romania*, no. 57467/10, §§ 59-64, *Lingurar v. Romania*, § 68)

69 *Lingurar v. Romania*, § 75.

Este adevărat că jurisprudența CEDO este dominată de situații în care diferența de tratament a fost motivată de rasă, culoare sau origine etnică, întrucât aceste elemente identitare s-au dovedit sursele principale ale discriminărilor. În astfel de cazuri s-a cerut ca noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă să fie interpretată *cât mai strict posibil*⁷⁰. Mai mult, Curtea Europeană a subliniat că atunci când investighează incidente violente, autoritățile statului au datoria suplimentară de a lua toate măsurile rezonabile pentru a dezvălui orice motive rasiste și pentru a stabili dacă ura sau prejudecățile etnice ar fi putut juca sau nu un rol în evenimente⁷¹.

Statutul special acordat criteriilor de rasă, culoare sau origine etnică nu se poate legitima, în Drept, printr-o rațiune imanentă; un fel de motivație divină care face din rasă, culoare ori etnicitate „alesele” între alte criterii. Cele trei atribute (cel mai des intersectate) au fost de-a lungul timpului sursa majoră a instabilității sociale, a ciocnirilor violente până la orori. Acesta este un motiv explicabil al aplicării legii, în cazurile specificate, *cât mai strict posibil*. Același argument poate fi valabil și în cazul altor criterii care se dovedesc o sursă majoră pentru multiplicarea nedreptății și cruzimii sociale. Curtea Europeană a Drepturilor Omului acordă astăzi un astfel de „statut special” și orientării sexuale.

Și în cauza *Aghdgomelashvili and Japaridze v. Georgia* amintită mai sus, judecătorii europeni au subliniat că încălcarea art. 3 este de *coroborat* cu încălcarea art. 14: „În lumina comportamentului polițiștilor, Curtea nu a ezitat să stabilească că [...] (ii) ura homofobă și/sau transfobă a fost un factor causal în comportamentul ofițerilor de poliție”. Judecătorii au revenit asupra acestei idei reformulând-o, arătând astfel rolul ei central pentru decizia luată: „comportamentul total inadecvat al polițiștilor în timpul percheziției biroului Fundației pentru Incluziune a fost motivat de ură homofobă și/sau transfobă și trebuie să fi trezit reclamanților sentimente de teamă, angoasă și nesiguranță care nu erau compatibile cu respectarea demnității lor umane”⁷².

Toate încălcările drepturilor reclamanților în cauza *Amarandei și alții c. României* sunt de coroborat cu discriminarea la care aceștia au fost supuși. Este surprinzătoare lăsarea deoparte de către judecătorii europeni a faptelor care probau cu claritate rolul jucat de identitatea yoghinilor, în ciuda practicii sistematice de a i se da atenție. Autoritățile s-au referit constant la apartenența reclamanților la MISA și la detalii ale disciplinei pe care o urmau, definindu-le în acest fel identitatea.

Curtea începe justificarea absenței vreunei discriminări susținând că operațiunea poliției a avut loc ca urmare a unor indicii privind săvârșirea de infracțiuni. Or, niciunul dintre reclamanți nu a fost găsit responsabil de vreo infracțiune. Chiar dacă ei ar fi fost autorii unor infracțiuni, faptul nu putea avea o relevanță pentru recunoașterea, sau nu, a discriminării. În cauza *Lingurar c. României*, reclamanții fuseseră căutați de poliție întrucât existau indicii că ar fi furat lemne din pădure. Când s-au referit la discriminarea reclamanților în acea cauză, judecătorii europeni nu au adus în discuție delictul întrucât autorii infracțiunilor nu-și pierd dreptul de a nu fi discriminați.

70 D.H. și alții împotriva Republicii Cehe [GC], nr. 57325/00, § 196 - <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-119539%22%5D%7D>

71 *Ciorcan și alții c. României* (nr. 29414/09 și 44841/09), §§ 156-59.

72 *Aghdgomelashvili and Japaridze v. Georgia*.

În cauza *Aghdgomelashvili and Japaridze v. Georgia*, judecătorii europeni au subliniat folosirea insultelor adresate persoanelor LGBTQ („oameni bolnavi”, „perverși”), în schimb nu au arătat a fi preocupați de apelativele „prostitute” (ceea ce era pură calomnie) și de „băutori de urină” (această formulă disprețuitoare se referea la una dintre tehnicile Școlii MISA) cu care diferiți oficiali și presa au vorbit despre yoghini.

Curtea a apreciat că *nu există probe clare și concordante din care ea să deducă că începerea urmăririi penale față de membrii MISA și autorizarea percheziției imobilelor ar fi avut un scop discriminatoriu*, i.e., *ar fi fost motivată de identitatea lor*. În același timp, judecătorii europeni enunță în motivarea lor că cei în cauză au fost supuși ani de zile unei urmăririi sistematice de către Serviciul Român de Informații (SRI) (§ 177). Au notat faptul că SRI ceruse de două deschiderea unei anchete cu acuzația de trafic și consum de substanțe ilegale și refuzată. Când într-un final, parchetul a revenit și a solicitat Ministerului de Interne punerea la dispoziție a unor agenți speciali, au indicat că era vorba despre o operațiune de „luptă împotriva traficului de droguri și a prostituției”. În timpul atacului efectuat de trupe speciale, au avut loc înscenări, precum aducerea unei seringi și filmarea ei ca „probă” a utilizării de droguri. Parchetul a difuzat imagini cu yoghini arătați în situații de o mare vulnerabilitate și au comunicat pe canalele de televiziune că în urma pătrunderii în ashramuri procurorii au găsit arme, droguri și dovezi ale prostituției. Curtea a notat și că reclamanții trimiși în judecată în anul 2004 au fost achitați prin hotărârea din 11 februarie 2015 a Tribunalului Cluj. Prin această enumerare, judecătorii europeni au precizat tocmai *faptele clare și concordante* ale inventării acuzațiilor.

Absența justificării obiective și rezonabile a raidului polițienesc din ziua de 18 martie 2004 și lipsa relației de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit de intervenția organelor de ordine probează, conform jurisprudenței, discriminarea membrilor MISA în raport cu alte comunități care împăărășesc practici religioase⁷³. Nu a existat vreo altă comunitate care să fi suferit ceva asemănător cu tratamentul la care au fost supuși yoghini în anul 2004. Nu s-au trimis niciodată echipe de poliție în mănăstiri pentru a evolua situația monahilor și măicuțelor care și-au cedat toate bunurilor, devenind total dependenți de locuirea în aceste așezăminte și de superiori⁷⁴. Nu au fost raiduri în mănăstirile de unde vin zvonuri, unele verificate peste timp, că tinerii refugiați acolo, complet vulnerabili, suportă abuzuri sexuale. Nu au fost făcute investigații în masă în mănăstiri pentru a preîntâmpina crime atroce, motivate religios, precum s-a întâmplat în anul 2000, la mănăstirea Tanacu, unde o măicuță a fost răstignită pe cruce și a murit⁷⁵.

Faptul că identitatea membrilor MISA de practicanți ai unei discipline neconvenționale a fost cauza acțiunilor polițienești rezultă și din conlucrarea, ani la rând, a presei, a unor organizații civice și autorități în diabolizarea Mișcării. Evenimentele din 2004 au fost doar vârful presiunii formidabile, constante, asupra membrilor MISA, de până atunci. Presiunea va continua și după această dată. Se adaugă cazurile individuale de discriminare, precum

73 În decizia sa separată în cauza *Amarandei* ..., judecătorul Sajó a argumentat că „în măsura în care reclamanții sunt membri ai unei mișcări pe care o consideră drept religioasă, consecințele asupra libertății de manifestare a credințelor religioase nu sunt neglijabile”.

74 Situație care nu s-a întâmplat cu practicanții Școlii de yoga MISA.

75 Gabriel Andreescu, „Cazul Tanacu: necesitatea amendării legii penale cu privire la tortură, tratamente inumane sau degradante”, *Noua Revistă de Drepturile Omului*, nr. 1, 2008, pp. 3047.

darea afară din serviciu a persoanelor despre care colegii aflau că sunt membri ai Mișcării; sau neangajarea lor; ori dificultăți cu găsierea unei locuințe; măsuri judecătorești precum refuzul de a lua tutela mamei și a o da unui tată violent.

Multe dintre faptele atât de numeroase care vorbesc despre discriminarea membrilor MISA și a organizației ca atare nu au intrat în documentele trimise la CEDO și nu au ajuns în fața judecătorilor europeni din cauza *Amarandei și alții c. României*. Totuși, cele la care ei au avut acces motivau declararea discriminării reclamanților. Coroborarea faptelor cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului demonstra convingător încălcarea art. 14 al Convenției europene.

Respectul arătat Curții și deciziilor luate sub egida ei reprezintă capitalul principal al protecției drepturilor și libertăților omului în comunitatea Consiliului Europei. Pe de altă parte, judecătorii europeni nu sunt infailibili⁷⁶. Totodată, jurisprudența este dinamică. Concluzia acestui subcapitol ar fi că, în toate cazurile raidurilor polițienești împotriva grupărilor care practică erotismul sacru s-a încălcat, pe lângă alte drepturi și libertăți consfințite în Convenția europeană, dreptul victimelor de a nu fi discriminate. În logica juridică, acest drept nu este unul printre altele. Confirmarea discriminării dă încălcărilor un sens unificator care potențează vizibilitatea fiecăreia. Tema poate să joace un rol practic în procesele pe care urmează să le deschidă victimele raidului polițienesc din 28 noiembrie 2023, din Franța⁷⁷. Coroborarea încălcărilor pe diferite articole ale Convenției cu art. 14 al discriminării va pune mai pregnant în lumină ilegalitățile organelor de ordine din Franța.

76 Sunt mai multe cauze în care decizia judecătorilor europeni a produs stupoare unor specialiști. După gustul meu, aş pune în fruntea acestei serii cauza *E.S. v. Austria* (no. 38450/12). Judecătorii europeni nu au găsit a fi avut loc o încălcare a libertății de exprimare a lui E.S. când statul austriac a amendat-o cu motivul: E.S. a susținut în fața unei asistente că relația sexuală a lui Mohamed (la 56 de ani) cu soția lui de 6 ani reprezenta pedofilie.

77 Cazurile în care motivația de rasă, culoare, etnicitate, orientare sexuală a fost apreciată drept sursă a discriminării dau măsura severității standardelor. Conform cauzei *Ciorcan și alții c. României* (nr. 29414/09 și nr. 44841/09 - [https://hudoc.echr.coe.int/eng/#{%22itemid%22:\[%22001-150648%22\]}}](https://hudoc.echr.coe.int/eng/#{%22itemid%22:[%22001-150648%22])), folosirea de către polițiști a unor gloanțe de cauciuc pentru îndepărtarea unei mulțimi amenințătoare de romi a fost discriminatorie. Judecătorii europeni au apreciat că originea etnică a reclamanților a fost singurul motiv, sau cel puțin decisiv, pentru trimiterea unui serviciu special de poliție ca să ancheteze o infracțiune minoră.

În toate intervențiile motivate de practica erotismului sacru, planurile de atac au pornit de la identitatea de grup a țintelor. Yoghinii au fost vizați întrucât aparțineau unor comunități cu practici neconvenționale pe care autoritățile le percepeau, fără nicio bază rezonabilă, ca fiind antisociale și criminale.